

KOUTSKÝ, Tomáš, *Informační síť hlavního představitele protirakouského odboje T. G. Masaryka v době první světové války*. Diplomová práce FF JU v Českých Budějovicích, České Budějovice 2016 (112 s. včetně příloh).

Posudek oponentky:

Diplomová práce Bc. Tomáše Koutského poněkud klame svým názvem – jejím hlavním cílem se totiž nestalo objasnění personálního složení informační sítě budoucího československého prezidenta, ale šířeji pojaté líčení české protistátní činnosti v čase první světové války, jehož hlavním východiskem se do určité míry staly i dějiny každodennosti. Ač autor toto částečné odchylení od tématu v úvodu uspokojivě vysvětlil, domnívám se, že by se změna měla alespoň dílčím způsobem promítnout do názvu práce.

Diplomant svou práci rozčlenil vedle úvodu a závěru na pět základních kapitol. První tři (pojednání o dějinách českých zemí, dějiny tajných služeb, líčení dějin československého odboje) jsou víceméně kompilační, ač Tomáš Koutský projevil velkou obratnost při využití sekundární literatury, kterou umně propojil s dobře dohledanými vydanými prameny (korespondence, paměti apod.). Vlastní jádro práce se pak skrývá v následujících dvou kapitolách. V první z nich za použití sondy do vybraných pamětí a studia archivních pramenů z fondu Pražského policejního ředitelství autor vyložil způsoby distribuce a šifrování tajných zpráv a věnoval se i místům setkání odbojářů a případným policejním postihům. V následující kapitole s poněkud nepřesným názvem *Příklady rakousko-uherské kontrašpionáže za první světové války* se pak zaměřil nikoli na výzkum činnosti státní kontrarozvědky, ale na případy, které kontrarozvědka, konkrétně zpravodajské oddělení Presidia pražského policejního ředitelství, vyšetřovala. V této kapitole se Tomáš Koutský na konkrétních činech snažil poukázat nejen na druhy protistátní činnosti a vysvětlit nejčastější příčiny odhalení špionů, ale rovněž objasnil mnohdy kuriózní charakteristiku či motivace špionů i udavačů.

Ve dvou klíčových kapitolách své práce přinesl Tomáš Koutský mnoho zajímavých zjištění o povaze prvního československého odboje, zejména o jeho profesionalitě a materiálním zázemí, které jsou často v přímém rozporu s mýtem, který byl o „maffiánech“ a jejich činnosti záměrně budován v čase první republiky.

Autor má dar věcného, avšak poutavého líčení, přesto by si text zasloužil ještě jednu korekturu. Opomenuty totiž byly mnohé překlepy či špatné pádové vazby, které často vznikají

při neustálých opravách a přesunech slov. V textu se občas vyskytují i drobné chyby ve faktografii (např. s. 9 – nejedná se o Masarykův ústav a archiv, ale Masarykův ústav a Archiv Akademie věd; s. 22 – Karel I. nebyl synem Františka Josefa I., s. 79, Jaroslav Kvapil nebyl pouze libretistou, ale především režisérem a šéfem činohry Národního divadla), které by autor mohl během korektury taktéž napravit. Součástí textu jsou vhodně zvolené přílohy, ocenila bych však, kdyby diplomant odhalil v soupisu i jejich zdroje (reprint z literatury, lokaci archivního materiálu apod.).

Předkládaný text je i přes drobné výhrady cenným příspěvkem k tématu, které je současnými historiky poněkud opomíjeno. Diplomovou práci tudíž doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě stupněm

v ý b o r n ě.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice, 24. srpna 2016